

לב לדעת

ידע מצמיח תנוף

מעמדו של הלחם (מתוך פניני הלכה של הרב מלמד, כרך ברכות פרק ג' סעיף ו')

הלחם הוא עיקר מזונו של האדם,

וכן מצינו אצל יעקב אבינו, בבורחו מפני עשו אחיו, שהתפלל על הלחם, שנאמר (בראשית כח, כ) :
"וַיֵּדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לְאִמְרוֹ: אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי
לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ".

וכן מצינו בעת הרעב במצרים, כאשר פנו המצרים אל יוסף אמרו (בראשית מז, טו) : "הֲבֵיָה לָנוּ
לֶחֶם וְלֶמָּה נִמְוֹת נִגְדָךְ", והיו מוכנים למכור את כל אשר להם בלחם.

וכן כאשר יוסף פרנס את בית אביו, נקרא כל אשר נתן להם לחם, שנאמר (שם יב) : "וַיִּכְלְלֵךְ
יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף" ...
הרי שכלל מאכלו של האדם נקרא לחם,

לפיכך ברכת 'המוציא' פוטרת את כל המאכלים שנאכלים בסעודה, כגון בשר, דגים, תפוחי
אדמה, אורז, עדשים, גבינות, סלט ירקות, סלטים מבושלים וכדומה. ואף אם אוכלם לבדם,
בלא לחם, ברכת 'המוציא' פותרתם. שברכת 'המוציא' אינה מכוונת רק כלפי הלחם ומה
שנאכל ממש עמו, אלא על כל המאכלים שנועדו להשביע. כי עיקר מגמת הלחם להשביע,
ולכן כל מה שנאכל לשם שביעה נחשב כטפל ללחם ונפטר בברכתו.

מדוע הלחם עיקר?

מעובד ע"פ הרב חרל"פ, מי מרום ט:

חטא האדם הראשון שנטל ללא רשות לאכול מעץ הדעת גרם לכך שכל דבר שברצונו לאכול
צריך הכנה כלשהי. ניתן לראות שהחיטה מצריכה את הכי הרבה מאמץ (קצירה, זרייה,
טחינה, אפייה וכו').

ע"פ דברי רבי יהודה במסכת ברכות מ' עץ הדעת היה חיטה. כיצד? קודם החטא החיטה
היתה עץ ולאחר החטא ירדה ממדרגה זו.

לכן כל מצוות אכילה באות על לחם חיטה (ביניהן היות הלחם פוטר את יתר המאכלים
המשביעים בסעודה. בנטילת רשות לפני אכילתו אנו מתקנים את החטא של האדם הראשון
וחווה אשתו שאכלו מהחיטה ללא רשותו של ה')